

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ยุคดิจิทัล (Digital Age) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่อาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีศักยภาพสูง มีอุปกรณ์พกพาที่เชื่อมโยงกันผ่านอินเทอร์เน็ต การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) แทนการใช้สื่อแบบดั้งเดิม ในยุคดิจิทัลนั้นจะให้ความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อให้บริการและการใช้ข้อมูลที่มีจำนวนมาก ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร (มนู อรรถดิถลเชษฐ์, 2557) เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสมาร์ทโฟน เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตคนในสังคมมากขึ้น องค์กรทั้งเอกชน รัฐบาล รวมไปถึงสถาบันการศึกษา จึงต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมยุคดิจิทัลโดยยึดหลักเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ซึ่งเป็นการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยมีแนวทางในเรื่องของดิจิทัลเพื่อสังคม และทรัพยากรความรู้ (Digital Society) ซึ่งเป็นการพัฒนาสังคมดิจิทัลที่มีคุณภาพด้วยการพัฒนาข้อมูลข่าวสารและบริการ ให้สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา อย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการเก็บรวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้ในรูปแบบดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงและสามารถเรียกข้อมูลมาใช้หรือนำไปวิเคราะห์ต่อยอดได้อย่างสะดวกง่ายดาย (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2556)

พัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลอย่างยิ่งต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ ในอดีตที่ผ่านมามีทรัพยากรสารสนเทศจะอยู่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ (Printed Collection) เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เอกสาร ตำรา แต่ปัจจุบันทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมากได้ถูกดัดแปลงและจัดเก็บไว้ในรูปดิจิทัล (Digital Collection) ซึ่งผู้ใช้สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ ได้ง่าย สะดวก และสนองความ

ต้องการของผู้ใช้ทุกกลุ่มเพราะสามารถเข้าถึงได้ทุกหนทุกแห่งที่มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (กุหลาบ เทอดวิจิตสมพร, 2555; สุรินทรา หล้าสกุล, 2554) การปรับเปลี่ยนรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศนั้นส่งผลโดยตรงกับการให้บริการของห้องสมุด ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่มีความสำคัญ ห้องสมุดในปัจจุบันได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความสะดวกและช่วยลดความซ้ำซ้อนของงาน ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รูปแบบของการดำเนินงานและการให้บริการของห้องสมุดจึงเปลี่ยนไปจากเดิม การพัฒนาระบบงานของห้องสมุดเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ จึงต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและสภาพสังคม โดยยังคงยึดความสำคัญของห้องสมุดคือการจัดการข้อมูลเพื่อให้พร้อมสำหรับบริการผู้ใช้อย่างรวดเร็วและทันเวลา (สงวน พงศ์กิจวิฑูร และเมธี พงศ์กิจวิฑูร, 2543) ห้องสมุดต้องปรับกระบวนการทำงาน ความรู้ต่างๆ นำเข้าสู่ระบบดิจิทัลมากขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพเรียนรู้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ห้องสมุดส่วนใหญ่ในปัจจุบัน จึงได้มีการปรับเปลี่ยนตัวเองไปสู่ระบบห้องสมุดอัตโนมัติมากขึ้น (สุวรรณา แซ่ไป้ว, 2547)

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรสารสนเทศและการให้บริการของห้องสมุด ส่งผลให้พฤติกรรมในการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการเปลี่ยนไป ผู้ใช้บริการสามารถค้นหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ทั่วโลกผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมาที่ห้องสมุด ทรงพันธ์ เจริมประยงค์ (2557) ได้กล่าวถึงผลการสำรวจของ Pew Internet & American Life Project เมื่อ ค.ศ. 2013 ซึ่งให้เห็นว่า ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนในอเมริกาว่า 52% มีความต้องการใช้ห้องสมุดประชาชนลดลง เนื่องจากสามารถค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเอง (Pew Internet & American Life Project, 2013) และผลการสำรวจผู้ใช้ของห้องสมุดในเครือข่าย OCLC (Online Computer Library Center) ในสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 2010 พบว่า ไม่มีผู้ใช้คนใดเลือกใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งแรกในการค้นหาคำตอบ ส่วนใหญ่ก็ถึงและเลือกค้นหาคำตอบผ่านโปรแกรมค้นหา (Search Engine) เป็นแหล่งแรก (OCLC, 2010) การเข้าสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลในห้องสมุดน้อยลง เนื่องจากผู้ใช้บริการให้ความสำคัญกับการเลือกใช้ฐานข้อมูลที่เป็นโปรแกรมค้นหา รวมถึงการสืบค้นข้อมูลด้วยคำที่เป็น Keywords มากกว่าการสืบค้นจากหัวเรื่อง (ภัทรমন ภูเงิน, 2555)

จากผลกระทบดังกล่าวส่งผลให้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด โดยจะต้องมีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ แม้ว่าจะมีความเชี่ยวชาญในงานที่ทำอยู่ แต่ก็จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ อีกทั้งยังต้องพยายามติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานภายในห้องสมุด (นายิกา เดิดขุนทด, 2548) นอกจากนี้การปรับบทบาทหน้าที่แล้วบรรณารักษ์ยังต้องพัฒนาความรู้เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งด้านรูปแบบ (Form) สื่อที่นำเสนอ (Media) และแหล่งของสารสนเทศ (Information Resource) ในสภาพแวดล้อมที่มีการเติบโตทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต และการเพิ่มขึ้นของข้อมูลดิจิทัล เพื่อการเป็นบรรณารักษ์ดิจิทัล

บรรณารักษ์ดิจิทัล (Digital Librarians) จะต้องมีการเรียนรู้ทักษะใหม่ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาและการจัดการห้องสมุดดิจิทัล มีความรู้และทักษะในเรื่องการบริการด้านเทคโนโลยี และเพิ่มขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยี เพื่อการบริการที่เป็นไปตามความคาดหวังในสภาพแวดล้อมใหม่ (Anil Kumar Dhiman, 2010) นอกจากนี้ บรรณารักษ์ดิจิทัล ยังมีบทบาทหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างทรัพยากรดิจิทัลและผู้ใช้ สามารถให้คำปรึกษาในเรื่องของสารสนเทศ สร้างสังคมที่แข็งแกร่งในสภาพแวดล้อมแบบดิจิทัล มีทักษะการสอนในสภาพแวดล้อมแบบดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการทำงาน บรรณารักษ์ดิจิทัลต้องมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งบทบาทหน้าที่ของบรรณารักษ์จะมีความแตกต่างกันไปตามประเภทของห้องสมุด (Venkateshwar Rao, 2014) ดังนั้นจะพบว่าบทบาทหน้าที่แบบเดิมที่เคยมีของบรรณารักษ์ อาจจะไม่เพียงพอกับการให้บริการในยุคดิจิทัล จึงต้องมีการพัฒนาสมรรถนะ (Competency) ในการปฏิบัติงานทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attitude) เพื่อพัฒนาตนเองให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในยุคดิจิทัลได้ (พรทิพย์ วรกุล, 2553)

แนวคิดเรื่องสมรรถนะ (Competency) มีพื้นฐานมาจากการมุ่งเสริมสร้างความสามารถให้ทรัพยากรบุคคล โดยมีความเชื่อว่าเมื่อพัฒนาคนให้มีความสามารถแล้วคนจะใช้ความสามารถที่มีไปผลักดันให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ซึ่ง David C. McClelland (อ้างถึงใน สุรัชย์ พรหมพันธุ์, 2554) แห่งมหาวิทยาลัย Harvard ได้ให้ความหมายของคำว่าสมรรถนะ (Competency) หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ซึ่งประกอบด้วย

1) ความรู้ (Knowledge) 2) ทักษะ (Skill) 3) คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออก (Attributes/ Behavior) เช่น อุปนิสัย (Trait) บทบาททางสังคม (Social role) การรับรู้ตนเอง (Self image) และแรงจูงใจ (Motive) ปัจจุบันองค์กรหลายองค์กรได้กำหนดสมรรถนะต้นแบบ (Competency Model) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคนในหน่วยงาน โดยแบ่งสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) สมรรถนะหลัก (Core Competencies) เป็นการสะท้อนค่านิยมหลักที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของพนักงานทุกคนในองค์กร 2) สมรรถนะในงาน (Function Competencies) เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับ “ความรู้” และ “ทักษะ” ของกลุ่มงาน และ 3) สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competencies) เป็นความสามารถที่มีเฉพาะตัวของบุคคล เป็นคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคลแต่ละคน (สุกัญญา รัตมีธรรมโชติ, 2550; ขจรศักดิ์ ศิริมัย, 2554; สำนักงาน ก.พ., สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, 2553; ณรงค์วิทย์ แสงทอง, 2546; สุรัชย์ พรหมพันธุ์, 2554)

สมรรถนะ (Competency) ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในหลายองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ ได้นำเอาสมรรถนะมาคัดเลือกบุคลากรเพื่อเข้าทำงานและนำมาประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่ง การกำหนดสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีศักยภาพ ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้องค์กรสามารถบรรลุถึงวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่กำหนดไว้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (อัญมณี ศรีวิชรินทร์, 2553; ขจรศักดิ์ ศิริมัย, 2554; ณรงค์วิทย์ แสงทอง, 2547) การกำหนดสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันไปตามหน้าที่ ลักษณะงาน และลักษณะองค์กร ในส่วนของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นของบรรณารักษ์ เพื่อให้บรรณารักษ์สามารถที่จะปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น มหาวิทยาลัยมหิดลได้กำหนดกรอบสมรรถนะหลักของบรรณารักษ์/นักวิชาการสารสนเทศ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skills) และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attribute) ในส่วนของต่างประเทศสมาคมห้องสมุดวิจัยแคนาดา (CARL : Canadian Association of Research Libraries) ได้กำหนดสมรรถนะสำหรับบรรณารักษ์ในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้ มีความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพ บรรณารักษ์ มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การบริหารและการจัดการ มีความรู้พื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารสนเทศ

การวิจัย มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (ALA : American Library Association) ยังได้กำหนดสมรรถนะหลักของบรรณารักษ์ไว้ดังนี้ มีพื้นฐานทางวิชาชีพ มีความรู้ด้านทรัพยากรสารสนเทศ การจัดการองค์ความรู้ ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยี บริการอ้างอิงและบริการผู้ใช้ การวิจัย การศึกษาต่อเนื่อง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การบริหารและการจัดการ (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557; CARL, 2010; ALA, 2009)

จะเห็นได้ว่าห้องสมุดแต่ละแห่งจะมีการกำหนดสมรรถนะตามบริบทของห้องสมุด เพื่อที่จะสามารถบริการได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดโรงเรียน หรือห้องสมุดเฉพาะทาง ในส่วนของห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งเป็นห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญในการให้บริการทางวิชาการ สนับสนุนการเรียนการสอน การค้นคว้าและวิจัยของนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากร ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งบุคคลภายนอก เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน สนับสนุนการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการสืบค้นสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จะมีความแตกต่างจากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ในเรื่องของการเป็นวิทยาเขตโดยมีสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ที่ศูนย์กลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดนครราชสีมา และมีแผนงานวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในอีก 3 วิทยาเขต ซึ่งแนวโน้มในอนาคตห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีจะกลายเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ (Center of Learning) ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามประเด็นยุทธศาสตร์ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์กลางมหาวิทยาลัย (สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2556)

การดำเนินงานของห้องสมุดในแต่ละวิทยาเขตนั้นบางอย่างจะต้องมีการส่งผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และระบบออนไลน์ต่างๆ ซึ่งบรรณารักษ์จะต้องเรียนรู้ระบบเหล่านี้เพื่อสามารถใช้งานระบบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และส่งผลไปถึงการให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวก แนะนำขั้นตอนการให้บริการแก่ผู้รับบริการอย่างถูกต้อง แต่จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) เพื่อการวางแผนกลยุทธ์ ของสำนักวิทยบริการ

และเทคโนโลยีสารสนเทศ จะพบว่าจุดอ่อนในเรื่องของบุคลากรเฉพาะทางมีไม่เพียงพอ บุคลากรบางส่วนมีภาระงานมาก ซึ่งจะพบว่าในบางวิทยาเขตมีบรรณารักษ์จำนวน 1 คน ทำหน้าที่ให้บริการทั้งวิทยาเขต ดังนั้น จึงจะต้องให้เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นทำงานทดแทนในส่วนที่สามารถให้บริการได้ จากการสอบถามเบื้องต้นในเรื่องของการดำเนินงานพบว่า บรรณารักษ์ยังมีความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับระบบการให้บริการที่นำเข้ามาให้บริการยังไม่เพียงพอ ซึ่งต่อไปในอนาคตจะต้องดำเนินงานแบบดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น แต่จำนวนผู้ให้บริการยังมีเท่าเดิม การปฏิบัติงานจะไม่เกิดประสิทธิภาพได้เลย หากผู้ใช้งานไม่มีทักษะหรือได้รับการช่วยเหลือ ปัญหาจะทวีความซับซ้อนมากขึ้นโดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (ทรงพันธ์ เจริมประยงค์, 2557)

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บรรณารักษ์มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและความต้องการที่เปลี่ยนไปของผู้ใช้บริการสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดในยุคดิจิทัล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบรรณารักษ์และบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับห้องสมุด และนำผลการศึกษาที่ได้เสนอเป็นแนวทางส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของบรรณารักษ์รวมถึงบุคลากรที่ทำงานภายในห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ให้สามารถปฏิบัติงานและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นอย่างไร
2. สมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ควรเป็นอย่างไร
3. แนวทางส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัย ไว้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ที่มีต่อสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

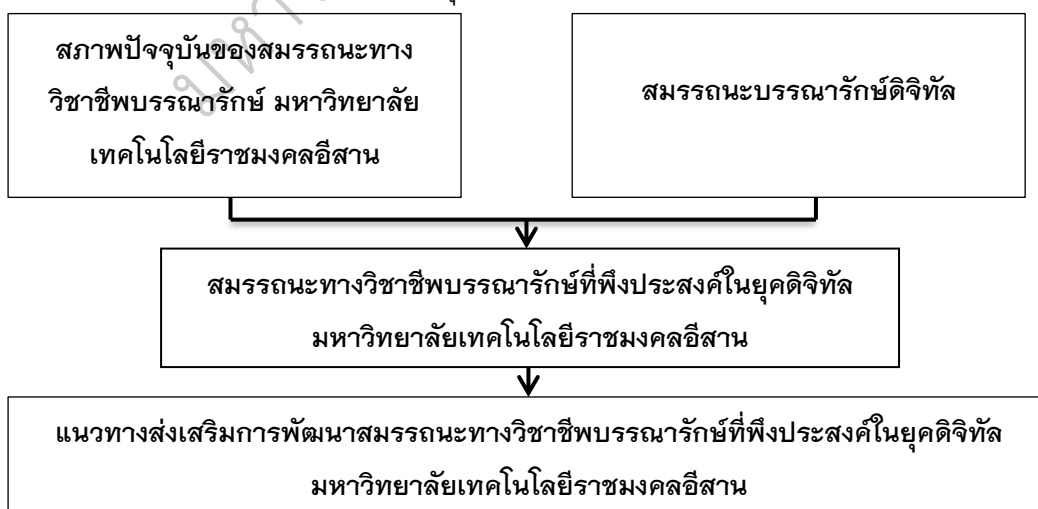
1. ได้ทราบสภาพปัจจุบันของสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
2. ได้สมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
3. ได้แนวทางส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยศึกษาในกรณีกลุ่ม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จำนวน 4 วิทยาเขต ได้แก่ ศูนย์กลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สภาพปัจจุบันของสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน สมรรถนะบรรณารักษ์ยุคดิจิทัล และสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน โดยผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดของ สกอตต์ บี พาร์รี่ (Scott B. Parry) มาเป็นแนวทางในการจำแนกสมรรถนะโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attribute) เพื่อนำมาเป็นแนวทางส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน สามารถสรุปกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. บรรณารักษ์ หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหาร การบริการ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้บริการต่างๆ ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานทั้ง 4 วิทยาเขต
2. สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes) ซึ่งแสดงออกทางพฤติกรรมการทำงานและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด หรือสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดเอาไว้
3. สมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ หมายถึง ลักษณะความรู้ ความสามารถของบรรณารักษ์ที่แสดงออกมาในเชิงพฤติกรรม ซึ่งสามารถวัดและและสังเกตได้จาก ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล
4. สมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล หมายถึง สมรรถนะที่บรรณารักษ์ควรมีในยุคดิจิทัล เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร
5. สมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน หมายถึง สมรรถนะที่บรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ควรมีในยุคดิจิทัล เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร
6. แนวทางส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน หมายถึง แนวทางหรือวิธีการที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ควรใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ในยุคดิจิทัลให้เป็นไปตามลักษณะที่พึงประสงค์